

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre — 6 K — f. | Negyedévre — 1 K 50 f.
Félévre — 3 „ — „ | Egyes szám ára 10 fillér.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
Amerikai Egyesült-Államokba — egész évre 2 dollár.

Felelős szerkesztő:

VARJAS ENDRE.

Laptulajdonos

A SZATMÁR-EGYHÁZMEGYEI IRODALMI KÖR.

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a **Pázmány-sajtó** címére (Szatmár, Iskola-köz 3. sz.) küldendők.

Pályázati hirdetések egyszeri közlése 5 korona.
Nyiltér sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Kialvó tüzek.

V.

Szatmár, 1911. okt. 10.

(+) A tülekedő élet a maga rohanó törtetésében tüneményes alkotásokat szül napról-napra. A siető „ma“ termeli az ujnál-ujabb terveket, tüze a vállalkozási kedvet és szinte nincs nap, a mely ne pattantana ki a „haladás e korszaká“-ban egy „régóta nélkülözött“, fontos és szükséges ideát.

S az embereket elfogja a munka láza, az arezokon tükröződik az izgatott tenni-vágyás mámorja, nekifeszült erők kínálkozva nyújtják oda magokat a biztos siker kivívására. Szinte ostorcsapásokként üzi a tevékenység tüze a megpattanó izmokat a cselekvésre. A munka izzadságában gyöngyöznek a homlokok s a megcsillanó szemek még égőbb vágyat árulnak el az alkotások után.

Ma már vége az álmodozó, patriarchalis életnek. Forog, hevül és feszül a lázas tevékenység országútján minden erő. Annyira megváltoztunk, hogy nincs is más vágyunk, mint belévetni magunkat a pihenéstelen, izgató munka forró kohójába.

Más azonban egyszerre a kép, mihelyt e lázas tevékenység *rugóit* vizsgáljuk. Az a lelkesedés, az a munka, az a tűz és alkotás-vágy kiábrándítóan megdöbbsent, mert mindezek rugója: az egyéni siker. Ridegebben: az önzés.

Abban a munkában nem fáradnak el a vállak, a melyek az egyéni érvényesülés diadalával biztatnak. Az a tett nem nehéz, a mely egyéni hasznot hajt. Bankoktól, pénz-, áruszövetkezetektől, haszonnal biztató vállalkozásoktól nem huzódnak a legmagasabb méltóságot viselőik sem. De az általános érdekek, a köznek szóló alkotások munkájából nem kívánja kivenni részét senki. A szemek tüze kialszik, a tevékenység láza lecsillapul, az arezok komor érdektelenséggel fordulnak el ezektől a valóban fontos, szent tűzü munkát kívánó cselekvésektől.

E hitványan alacsony fölfogás mételyét nem hiszszük okául annak, hogy megszűnt a kerekék lendülő forgása az *Irodalmi Kör*-ben. Kufárlelkűség, kalmárszelleme nem öntötte el ennek az egyházmegyének tiszteletreméltó papságát. Sivár haszonvágy, szennyesen önző érdekek nem fertőztették meg a krisztusi szőlő apostoli munkáit.

Vezéri szó nem hangzik, — azért szűnt meg a munka!

De hát a folyó azért ered kristályos forrásozással a hegyek sziklájából, azért öntözi gyöngyöző vize a kövér mezők illatozó,

virágos réjtjét, — hogy aztán posványos mosárba fuljon?

Az Irodalmi Körnek nagy hivatása van. Ő alapította a Pázmány-Sajtót, ő hozta létre a Heti Szemlét. Ezeket neki kell föllendíteni és élettel megtölteni. A most megindult mozgalmat az Egyházmegyei Sajtó-alap megteremtésére neki kell ébren tartani, a vezetést e téren kezébe venni és megteremteni az egyházmegyei katolikus napilapot.

Hogy más, nagyon fontos missiója is van: pl. szervezni a szabad lyceum sorozatos előadásait Szatmáron és ezzel áldó fölvilágosítással tanítani a megzavart értelmeiket, nyugtalan lelkeiket; foglalkozni a szociális kérdésekkel, ennek az egyházmegyének a speciális szellemi szükségleteivel; a katolikus öntudat megébresztésén dolgozni, egygyé forrasztani a szétszórt katolikuságot; fenni a görög szertartásuakkal a testvéri összeköttetés kötelekeit; és hogy más, sok ezer föladata is volna, — ezekkel most nem foglalkozunk. Mihelyt egy nagytekintélyű vezér áll élére, az élet pirosuló vére egyszerre ugyanis megárad ma pangó szervezetében. Most csupán egy hivatásáról beszélünk.

Keserű panaszként hallottuk, hogy Szatmár, — a középpont, — mindent a vidéktől vár. Ott követel munkát, eredményt, lelkesedést, — de sem ő maga nem mozdul meg, sem segítséget, biztatást és a maga munkáját soha nem adja a vidéktől követelt mozgalmakhoz. A katolikus körök és legényegyesületek, a szövetkezetek — a melyekben egyszerre friss élet áradása indulna meg, ha ez a követelőző középpont kiküldene valakit — magokra hagyatottak, még érdeklődés sincs munkájuk iránt.

Ime, most a vidék megindított egy mozgalmat az Egyházmegyei Sajtóalap megteremtésére. És várva-várja a késztetést, érdeklődést segítséget Szatmártól.

Ha az Irodalmi Kör most összeállitana egy 5—6 számból álló programot és körutra indulna 5—6 tagjával vasárnapról-vasárnapra az egyházmegye városaiba és nagyobb községeibe, e helyeken rendezne a helybeli műkedvelők bevonásával egy-egy katolikus estét: eltekintve attól, hogy a Sajtóalap szinte játék-könnyűséggel összegyűlné, micsoda óriási következményekkel járna egy ilyen körut a katolikus öntudat megébresztésére és fölgyújtására!

Még az őszsze! kell ujjászervezni az Irodalmi Kört, hogy azonnal megkezdhesse ezt a nagy sikerekkel biztató munkáját.

— Csak vezér kell ehhez!

Kell-e egyházmegyei sajtó-alap?

Napjaink aktuális kérdései között aligha van egy is, amelyet annyit feszegettek, amelyről annyit irtak és beszéltek volna, mint a sajtó kérdéséről. És nincs problema, amelynek megoldására viszonylag oly keveset tettek volna, mint a *katholikus sajtó* érdekében. Annyi lelkes beszéd hangzott már el a kath. sajtóról, hogy ezzel a szónoki energiával a középkorban nem egy, de tiz kereszties hadat lehetett volna összehozni. Az arról írott újságcikkek, röpiratok tömegével ha talán nem is a portugál királyságot visszaállítani, de mindenesetre Dunát rekesztetni lehetne. Ezen agitáció nyomában és eredményeképpen befolyt pénzüsszegekből azonban alig telnék ki egy-két munkapárti mandátum költsége.

Érthetetlen és nagyon lesújtó a nagy lárma mellett a tetteknek az a meddő soványsága. Igaza volt annak a zsidó cikkirónak, aki leplezetlen kárörömmel és megvető sajnálkozással mutatott reá a katolikus sajtómozgalmak tehetetlenségére: a zsidó sajtó hatalma, a magán- és közélet minden léleket irányító ereje ma is megingatlanul áll, pedig, ugymond, egyetlen egy hitbizományi, vagy „holtkezi“ birtok jövedelme elegendő volna arra, hogy a katolikus sajtót versenyképesé, sőt vezetővé tegye.

Addig hála Istennek eljutottunk már, hogy a sajtónak döntő szerepét a szellemi mozgalmak irányításában, világnézetek formálásában eléggé tisztán látjuk és elismerjük. Arra nézve sincs nézetkülönbség közöttünk, hogy jelenlegi katolikus sajtónk vérszegény, sem tartalmában, sem elterjedtségében nem veheti fel a versenyt a más világnézetet szolgáló sajtóval. De az ebből logikai kényszerűséggel folyó következtetést, hogy t. i. nekünk a mi sajtónkat erősíteniünk, segíteniünk kell minden uton-módon, előfizetéssel, önkéntes adománnyal, szellemi tőkével, vagy pedig lemondanunk a mi szent elveink, hagyományaink, létfeltételeink érvényesüléséről s egy tőlünk idegen, nekünk ellenszenves és ellenséges irányzat rabszolgáivá lennünk, — ezt a következtetést már nem tudjuk, vagy nem akarjuk levonni. Miért? Miért?...

Nincs igazuk azoknak, akik a katolikus sajtó táplálását kizárólag a nagyjavadalmak kötelességének mondják. Tagadhatatlan, hogy állásuknál, érdekeiknél és javadalmak természeténél fogva ez a kötelesség elsősorban reájuk hárul. De kötelessége azért minden katolikusnak, mert ha nincs is mind-egyiknek birtoka, amelyet szekularizálhatnak, hívő nyája, amelynek kormányzásáért, vallás-erkölcsi épségéért felelős; de van mindenkinek keresztény hite, erkölce, katolikus egyháza és magyar hazája, amelyeket nap-nap mellett támad a sajtó, amelyeket tehát védelmeznie kell áldozatok árán is. Azután meg mint mindenütt, ugy itt is egységben van az erő. Már pedig nagyobb összeforradást, érdekközösséget és soha nem csökkenő együttérzést a katolikus sajtó minden örömeivel és bujával mi teremthetne meg inkább, mint

A kiállítás alatt elfogyott

Tevesző, vadász, sport kabátok, angol raglanok, átmeneti felöltők, gummi kabátok, épp úgy a legdivatosabb kemény és puha kalapek, keztük, nyakkendő, selyem- és ezérmazsebkendő, harisnya, sétatob és más különlegességek ismét megérkeztek.

NŐI DIVAT UJDONSÁGOK

érkeztek. Arany, ezüst, selyem és antilopbőr kézi táskákból. Arany szövésű estéli selyem sehálak, kézi munka. A legdivatosabb női sapkák. Teveszőr seháll kendők, könnyű plédek, kocsai takarók, harisnya, zsebkendő, kalaptü különlegességek. Glassé, selyem és antilop keztük.

Telefon szám 296.

RAGÁLYI KÁLMÁNNAL SZATMÁR, Deák-tér 8.

Telefon szám 296.

az a tudat, hogy ez a sajtó az én garasomból is táplálkozik, tehát az enyém is, közelebb áll hozzám minden más ujságnál, megbízható jóbarátom.

Azoknak sincs igazuk, akik feleslegesnek mondják a külön egyházmegyei sajtó-alapot.

Dehogy felesleges. Hát nincsenek nekünk helyi bajaink, helyi érdekeink?

Az a sok panasz, és jogos panasz, amely egyházmegyénk katolikus társadalmának közönyössége, s kedvetlensége ellen egyre hangzik; inferioritásunk, mellőztetésünk a közélet minden nyilvánulásában, nem amellet bizonyít e, hogy a felvilágosító, előkészítő, tettehívó erőteljes szó, a sajtó szava nélkül oldott kéve vagyunk? szervezett, önkéntes és élelmes kisebbségek ülnek a nyakunkra és döntenek rólunk nélkülünk?

Az bizonyos, hogy az országos kath. sajtóalap megteremtése az egész magyar katolicizmus életbevágó ügye. De amint társadalmi állásunkból folyó köteleességeink nem mentenek fel bennünket a családnak tartozó köteleességek alól, ugyanígy kell nekünk az egész magyar katolicizmus érdekeivel párhuzamosan, sőt áldozatosabb melegséggel szűkebb családuknak, egyházmegyénk légző szervét, a sajtót lelkes támogatásunkkal oxigénus, éltető levegőhöz juttatni. *Szemlélt.*

Következetlenség vagy szolgálalkúság? A parlamenti ellenzék jelenlegi harcmodorát eddig a legtöbb törvényhatóság elítélte. De egy jó csomó közülök egy lélekzetre a katonai terhek ellen is feljajdult. Egy kis nemzetiségi városkának, Versecznek sorra beugranak a magyar törvényhatóságok s egymásután meghozzák a két ellentétes, egymást lezáfólok határozatot. Károsaknak, elviselhetetleneknek mondják az új véderőjavaslatból a nemzetre háramló terheket, de azokat, akik e terhektől meg akarják menteni a nemzetet, elítélik, azoknak lefegyverezését kérik. Hol itt a logika? A két határozat között nyilvánvaló az ellenmondás; azok közül csak az egyik lehet őszinte. Hogy az újabb katonai terhek valósággal agyonnyomorítják a nemzetet, azt — Lukács László pénzügyminiszter ur kivételével — mindenki elismeri (Lukács László nem ismeri be, de mindenkinél jobban tudja azt). A törvényhatóságoknak a hadügyi terheket sokalló felirata tehát kétségtelenül őszinte, amiből következik, hogy az obstrukciót elítélő fölirat nem lehet őszinte. Miért „írnak fel“ hát mégis az obstrukció ellen? Miért? Lásd a címbe irt két szót, különösen a másodikat. Mert komoly ember csak nem hozhatja fel indokolásul azt, hogy az ellenzék obstrukciója megakasztja a nemzeti munkát! Vajjon ki az akadály a nemzeti munkának? Az-e, aki — mint az ellenzék — egyetlen rossz javaslat kivételével minden másnak a tárgyalásába szívesen belemegy, vagy az-e, aki botorul hozzákötí magát ahhoz az egy javaslatához s addig semmi mást nem tárgyal, semmit nem dolgozik (a költségvetést is az ellenzéknek kellett megsürgetnie), míg ezt az egyet, a törvényhatóságok által is nemzetrontónak elismert javaslatot keresztül nem viszi? Esztünkbe jut itt, hogy 1850-ben Haynaut Pesten, Debreczenben, meg másutt diszpolgárrá választották. Hát amely városok Haynaut ünnepezték, azok Khuent is ünnepezték. Rokon lélek a kettő. Az egyik olasz, a másik morva. Mind a kettőt Bécsből küldték, hogy letörje a magyar nemzet törekvéseit s hajtsa végre a császári akaratot. Csak a fegyvereik különböztek. Az egyiké golyó és akasztófa, a másiké pénz, pálinka és abrakos tarisznya.

Kik csinálják az antisemitizmust?

Az üzleti életben a bukás olyan, mint a gimnázistánál a cigarettázás vagy a szerelembe esés: óhatatlan. Egyszerű magyarázata ennek a jelenségnek, hogy mindenkit érhet baleset.

Eddig rendben volna a dolog. De az már nincs rendjén, ha ezek a bukások nagyon sűrűn ismétlődnek. Mert ez már könnyelmű gazdálkodásra vall s nemcsak a hitelezőknek, hanem a vevőközönségnek becsapását is jelenti. A nagykereskedő vagy gyáros tudniillik a lehetőség szerint védekezik a károsodás ellen s portékáinak úgy szabja meg az árát, hogy a bukásokból származó veszteségek mellett is nyerjen rajtuk. Természetesen minél gyakoribbak a bukások, annál magasabbra kell szabni az árakat, hogy a nyereség ellensúlyozza a veszteségeket.

Tetszik látni, hogy függenek össze az üzleti bukások a fogyasztó közönség bőrével? Es tetszik most már ismerni az általános drágaságnak egyik elsőrendű okozóját?

De tovább is van az üzleti bukások nótája. Az üzleti tisztességről, becsületről szó se essék, mert manapság már — hála ama bizonyos népfaj döntő befolyásának — az üzleti élet morálja Arany János azon poetikai szabálya után igazodik, hogy: „költő hazudj“, csak rajt' ne kapjanak! —

Hanem bizonyára hallott már az olvasó az u. n. *felfelé* bukásokról. Ezek annak rendje és módja szerint úgy történnek, hogy a falusi szatócs az első bukás után a kisvárosban, a második bukás után a nagyobb vidéki városban nyit egyre fényesebb üzletet, a harmadik bukás után pedig mint előkelő és gazdag fővárosi cég áll előttünk. Utközben esetleg a nevét is (nemcsak a vezetéknevet) megváltoztatja. A büntetőtörvénykönyv, elég gorbombán, csalárd bukásnak hívja az ilyen avanzsmant.

Ezen általános igazságok előrebocsátása után minden megjegyzés nélkül közöljük az elmúlt héten „fizetéképtelenségbe“ jutottak névsorát:

Lichtmann Adolf (Debrecen), Posner Hermína (Budapest), Schvartz Antal (Szentes), Mautner Gyula (Sümege), Altmann G. és Tsa. (Budapest), Weisz Sándor (Mohács), Wilesek Salamon (Léva), Lichtenstein Dezső (Orosháza), Korányi Jenő (Arad), Klein és Tomka (Sátoraljaihely), Bosnyák Mihály (Versee), Elfer Jenő (Galgóc), Eisele Márton (Módos), Breszlauer Artur (Boldogasszonyfalva), Kardos D. Dezső (Szeghalom), Kovács Imre (Budapest), Moskovits Adolf (Miskolc), Kurmanow Jefa (Szeged), Klatzer Gusztáv (Temesvár), és Auer Dezső (Budapest).

— Nem lehetetlen, hogy keresztény ember is akad köztük.

Városi közgyűlés.

Jelentős ügyek élénk tárgyalásában telt el a hétfői városi közgyűlés Csaba Adorján főispán elnöklése alatt. Több fontos ügy váltott ki elevenebb vitát, ezek közt a Nagybánya—láposbányai vasut, a melyhez a város 100000 koronával járult. A hozzájárulás összegét ugyan ötven esztendőre megosztoltan szavazta meg a város, de indokolatlan így is ez a határtalan bőkezűség, a mikor kórházunk állapota oly szegénytelen s a mikor a kórház-kérdés megoldását épen az anyagi hozzájárulástól való vonakodás okozza.

A közgyűlés lefolyása különben a következő volt.

Vajay Károly dr. polgármester havi jelentésében bejelentette, hogy a vízvezetési kutfurások a csövek hiánya miatt szüneteltek; a most megnyílt polgári fiúiskola ke-

resettsége miatt párhuzamos osztályok föllállításának kérelmezése szükséges; a városrendezési tervezet előkészítési munkálatait már készíti a mérnöki hivatal. Majd Fűrész Pál haláláról és hagyományáról, valamint Lengyel Miksa bizottsági tag elhalálzásáról emlékezett meg a polgármesteri jelentés.

A tanácsi előterjesztések során a nyolczadik gyógyszerár engedélyezését a tanács több javaslatával tudomásul vette és elfogadta a közgyűlés; ugyszintén a tanács előterjesztése értelmében határozott a városi alkalmazottakilletményének megszavazásában, a melyeket ez évi jan. 1-étől visszamenően állapított meg. — A kórház bonczoló helyiségére 3000 koronát s a járvány-barakok föllállítására 36000 koronát szavazott meg az e célra kérendő államsegélyből.

A Nagybánya—láposbányai h. é. v. hozzájárulási költségeire 50 évi 2000 koronás részletben 100000 koronát hozott javaslatba a tanács. Kelemen Samu hosszabb beszédben ellenezte ez indokolatlan hozzájárulási összeget, de a közgyűlés Keresztszeghy Lajos, Tanódi Márton és a polgármester érthetetlenül lelkes beszédeire megszavazta a 100000 koronát.

Végül több utczarendezési zavaros ügy elintézése és függőben tartása után a közgyűlés véget ért.

A zsidóság történetéről.

XIII.

Irtá: Id. EGAN LAJOS.

Az irodalom és a művészet a huszadik század kezdete óta súlyed.

Tótágast áll ezen a téren minden. Talán egy a szerencse ebben a kavarodásban, hogy a beteges irány a bolondulásig tultságba csapott át, annyira neveltségessé, néha utálatossá vált, hogy az igazság tükre elé kerülő bohóc maga is megijed torzalakjától és mintha látnók az első mozdulatot, midőn csörgő sapkájához nyul, hogy azt a földhöz vágja.

Hát nem megfordított világ az, hogy az állam a népnevelés fellendítésére, az olvasni tudás általánosítására áldozatokat hoz és ha a nebuló el tud banni a betűkkel, a a fényesen kiállított kirakatokban, képekkel díszített könyvek egész seregét látja, melyeknek az a célja, hogy a romlatlan gyermeklélek kíváncsiságát felköltsék, aki, ha másként nem lehet, görbe utakon szerzi meg a garast a szép kiállítású, érdekes címmel ellátott könyv megszerzésére, melynek tartalma erkölestelen trágárság.

Egy csapásra két légy! Megvan az üzleti haszon és a gyűlölt keresztény nép megrontására be van adva a mérge. Ez a modern irodalom egyik igen elterjedt, jól jövedelmező ága. A zsidó őszerekek készítenek és terjesztik ezeket a fényesen kiállított új könyveket, melyek olvasása népesíti be a Galíciai kört, neveli a revolver-újságok és trágár viclapok olvasóit, ahol bepiszkolják az erköles törvényeit, és lerombolnak mindent, ami keresztény és magyar.

Ez az a módszer, mely itthon kiszípoloz mindent, még a gyermek oszonnakrajezártját is. Kicsalja az ószeres hálából azért, hogy itt szabad mozgást nyert, mérget ad érte és újságaiban megrágalmaz, lekicsinyel bennünket a külföld előtt.

A kiskorúakkal üzött pénz-, könyv- és egyéb uzsora, az emberkereskedés olyan büncselekmények, melyek sajnos az elnézés következtében oly veszedelmes mérveket öltöttek, hogy akaratlanul a deresre gondol az ember, mert ugylátszik már csak annak volna gyógyító hatása.

A magyarországi zsidóság értelmes és jóérzelmi részének jól felfogott érdeke, hogy

SZÜRETI TÜZIJÁTÉK!!

Röppentyük, görög és római tüzek, durranó bomba és békák, jux apróságok. Szólló mosó, szólló szedő ollók, kések. Gillett borotválkozó készülékek, lehuzó szij, szappan. Valódi solingeni és angol borotvák, hajnyíró gépek, zsebkések, ollók, manicür ollók, csipeszek, manicür teljes készletek, illatszerek, toilett különlegességek.

Ragályinál Szatmár, Deáktér 8. szám, Gillyén-ház. Telefon 296.

az olyan fajrokonokat, akik a gyermekek megrontásától sem tartózkodnak, magalölkje ki köréből. Ha nem akarja már Mózes tiz parancsolatát követni, legyen a jókban annyi erkölcsi erő, mely ezen rothasztó elemmel megtagadja a közösséget, mert ha ezt nem teszi, ők is a megvetést aratják és ha antiszemitizmus lesz, ők is okai és ha az nekik kellemetlenséget okoz, számoljanak magukkal, mert bizonyos, hogy a sok kihívás után fölébred és megmozdul a nép, hogy rendet lásson.

Azok, akik nem abban látják jó barátjukat, aki őszintén feltárja a helyzetet és igyekszik bennük felébreszteni az önértet nemesebb részét, sajnálatra méltó elvakult csintevők, akik nem érdemesek az eddigi toleranciára, mert be kell következnia a józanodásnak, a midőn jelszavakkal, hazudozásokkal, nem lehet elvakítani a tömeget.

Lejárja magát az ő mesterségük úgy, mint az általuk mindig és mindenütt használt liberalizmus elve. Hiszen az ő liberalizmusuk megengedte, hogy a kívülők álló vallásfelekezetek belső dolgaiba avatkozzanak: a felekezetek vagyona áhítóván felforgassanak mindent, hogy a köztársaság ossza ki a szabadkőművesek érdekszövetségének azt, amihez egy jogállamban senkinek hozzányulnia nem szabad.

Az a szépirodalom, melyet ők mivelnek, a színházak meztelenségét, a regények pornografiáját termeli és milyen az irodalom és művészet, melyet ők a főváros zsidónegyedében művelnek és szívvel lélekkel élveznek, ez túlhalad minden képzeletet. De ezt megtűrni éppen olyan élehetlenség, mint a milyen a kolerabacillus szabad tenyésztése lenne, mert az erkölcsrontó bacillus is romlást okoz.

Mit szólunk szindarabjaikról? Hasznos az a szindarab, mely a nép romlását kifigurázza, ostorozza, ha a romlás csakugyan létezik. — De ha a romlás, csak egy erkölcsi zavarban siülő elme lelkében motoszkál, ha az nem tömeges és a zsidóelme vad fantáziája azt az ő romlott izlésével fölcírázva színre hozza és azzal egy országot kompromittál, annak a főváros színháza helyet ad, a zsidókkal telt ház azt meg is tapsolja, csak azért, mert a darabot zsidó írta. A külföld másként járt el. Egy hirhedt darabot németre fordítottak, zsidóék összeköttetése révén Berlinben elő is adták, mire az ottani lapok jól elverték rajtok a port, azt írván; „hogy ilyen nemzetkompromittáló hazugságon nyugvó darabot német ember meg nem írta, német közönség kifütyülne, de német színház nem is merné előadni!”

A művészet szecessziója az erkölcs lejtőjén lefelé csuszó félművelt zsidóság kezében a tulásba menő divatörületté vált. Szárnypróbálgatásaikból valami új örületés hóbort következett, a melynek magyarázata is hóbort, mert ők a színekkel hangokat, egész zenét, a zene hangokkal pedig képeket festenek!

Keresik, mert szeretik a szenzációt, azt mohón gyakorolják és élvezik, ha elég nyers, elég korlátlanul belemarkol az erkölcsrontó irányzatba.

Hiába minden okoskodás, az irodalom és művészet keresztény szellemben emelkedett, ez a szellem meg is óvta a magaslat színvonalán. Fenn kell abban a magaslatban tartani a hazafias és keresztény szellemet, ez fogja a rombolást megakadályozni, az igazi, nemes haladást elősegíteni és csak ez válik a nemzeti állam erőforrásává.

Előfizetőinket, különösen a papságot és tanítókat kérjük, hogy az esetleges magán-, iskolai- vagy községi hirdetésekkel alkalomadtán lapunkat szíveskedjenek felkeresni.

Magyarországon 13 millió katolikus él. S ez a 13 millió mindössze hat katolikus napilapot tart fenn. És ez a hat napilap együttvéve 30—35 ezer példányban jelenik meg.

A protestáns Németországban pedig 20 millió katolikus 110 kath. napilapot tart fenn naponként 700—800 ezer példányban.

Egyházmegyei Kath. Sajtóalap.

— Az első ezer korona együtt! —

Lelkes mozgalom felel Kálmánd első lépésére. Az egyházmegye minden részéből kapjuk az értesítést, hogy az Egyházmegyei Sajtóalap megteremtése a legelső kötelesség; az életrevaló terv minden katolikus szívében élénk visszhangot ébreszt és a sajtóvasárnapi gyűjtés szokatlan eredményü lesz.

Azt hittük, a sajtóvasárnapi gyűjtés fogja nagy lökessel előbbrevinni az eddig egybegyűlt sajtóalapot. Hogy az áldozatkészesség e napon nyilvánul meg szokatlan méreteken.

Egy megkapó gondolat azonban megnövelte az eddigi alapot.

— Ezer koronára kerekítette ki egy áldozatos, buzgó pap a gyűjtés összegét.

Az első ezer korona együtt van már, várja a többi ezret.

Egy falu népe és négy lelkes pap hozta össze ezt az első ezer koronát!

A többi falu, város, a többi pap — egy egész tábor — még hátra van.

Ha ilyen arányokban nő ez a megkapó kezdettel megindult gyűjtés, ez a sajtóalap mihamar meglesz.

Nekibuzdult reménnyel nézünk a sajtóvasárnap s az ennek hatása alatt még jobban felbuzdult lelkesedés elé, a mely vissza nem riadó, szakadatlan áldozatkészséggel megteremti az Egyházmegyei Sajtóalapot.

— Ugy legyen.

Lapzártakor kapjuk a kitartóan lelkes Kálmánd e heti adományait a sajtóalapra: Baumli Imre 3 K, Szolomájer János, Baumli Váli, Baumli Anna 2—2 korona, ifj. Schilli János, Véber József, Lechli István 1—1 K, Pink Antal 50 f, Rittli Ágoston 20 f, N. N. 30 f, összesen 13 K. Eddig a kálmándiak ajánlott adománya 624 K 40 f, ebből begyűlt 224 K 40 f.

Itt említjük meg, hogy mult számunkban — kétszer is beszámítván Magyar Bálint és Láng Vendel adományának második befizetett részletét — 13 koronával nagyobb összeget jeleztünk. E 13 K-t most pótolja a derék, példaadó kálmándiak beérkezett újabb gyűjtése.

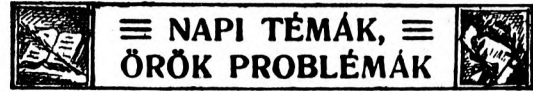
Az Egyházmegyei Sajtóalapra A. M. adományával (172 K 60 f) eddig föt-ajánlott összeg 1000 K
Begyűlt összeg 234 K

1. Miért gyűjölünk Mária-völgyön?

2. Mert Mária-völgyön a parádi, bikszádi, gleichenbergi, karlsbadi, seltersi, emsi, bártfai gyógyvizeknek valóságos hasonmása van.

3. Mária-völgyi vizek a legkellemesebb, legüditőbb italt szolgáltatják.

4. Mária-völgyi ásványvizet 7/10 literig 6 fillérért tölt bérmentve érkező tiszta üvegekbe a Fürdőigazgatóság.

Az aggteleki barlangban.

— Varjas Endrének. —

Négy fűrgelábú, lomha lángolású,
Szűk, pisla lelkű vén túristafickó,
Egy jámbor, locska vezető, s mi ketten,
Öt órát jártunk lenn a föld alatt.
Fölséges út, közömbös utitársak,
Mély, titkos némaság, s gyarló szavak . . .
Nem így gondoltam és füledbe súgtam:
„Jöjjünk el egyszer ide egyedül!”
Most itt vagyunk. Jöjj. Én vezettek végig.

Hűs, csillagfényes októberi éj.
Az ör már alszik, lámpafény sehol.
A száztorkú Föld egyik tátott szája
Ott vár bennünket lenn a sziklafalban.
Kemény, hideg, de békés kő-ajak,
Nem csapann össze a hátunk mögött,
Rég fölpeckelte az idő, s az ember.
Jöjj, surranjunk be. Burkolózz be jól,
Ne lássék ki csuklyádból csak szemed,
De látó lelked legyen meztelen.
Ne riadj meg, a kezdet undorító,
Csak sár és sár, mint minden kezdeté.
Miénk is az volt, ősz-szülónk a sár,
De sohse bánd, tagadd! . . . már elfeledtük,
S rég megtagadtuk, hogy velünk rokon.
Néhány lépést még . . . S most gyujtsunk világot.
Borzongsz? Az első perc borzalma ez,
Mely minden nagyság látására elfog,
Mely emberésszel föl nem érhető.
Valami nálunk több van ideleln,
De hogy mi, azt csak lelkünk sejtje meg,
A melyre félt, s esdett súlylyal borúl,
Mint óriás szárny, hűvös sziklacsúcson
A gyöngye, vézna sasfiók fölébe.
Félelmes; nyom; sötétben suhanó,
De véd, körülvesz, átfog, s fölemel.
Valami nálunk több van ideleln,
Mi térdre ejt és mégis átölel.

Menjünk tovább . . . Már köre hág a lábam.
Rúg vissza minden rádtapadt sarat
Oda, ahol az a borda-csont fehérlik
Sáros sirjából árván fölmeredve,
S mely emberé volt egykor; emberé,
Ki gyáván kullogott le — sárba fúlni,
Mig künn a bátrak fényes napvilágon
Kacagtak szembe étellel, halállal.
Azóta hány uj sarju nőtt fölöttük,
S barmon, bogáron, felhőkön keresztül
Hány ezer élet része lett belőlük!
Harmatban oldva, párává foszolva,
Csillogva szálltak föl a napsugáron
És visszahulltak s újra visszazálltak,
Betölteni a legszebb hivatást:
Örökké élni, mindig egynek lenni,
Haláltalan, a végtelen egésszel.
E gyáva csont kikapcsolá magát
A körforgásból, meddön vesztegel
Tizezer éve, aszva, zsugorin.
Holtabb e kőnél, mely előtte élt már
És szomjan itta, s szomjan issza most is
A felhők mézét, a patak tejét
A szikladajkák emlőin keresztül,
Míg csappá nőtt parányi kristály-teste,

Sudárrá fejlett, oszloppá dagadt,
Árbóccá nyúlt, s torony lesz majd belőle,
Mely nekirent e roppant boltozatnak,
Kifürni vágyva, hogy meglássa egyszer
Szép mostoháját, a dicső Napot.

Oh nem halál ez és nem éjszaka,
Melyet most fáklyánk földéríteni látszik.
Itt is van élet és a napsugár, bár
Fekete keztyűs kézzel, itt is épít.
Az ő lelkével átítatva jő
Sok milliányi kis vizcsepp-követ,
S az ő nevében kő-erdőt terem.
Fehér nyírfákat sötét sziklalombbal,
Nagy szálfenyőket zöld kristály-mohával,
Ezüst cserjéket, odvas törzseket,
Csipkés lombsátrat, ág-bog kupolát
— Oly méltóságos lassan, hogy mi róla,
Mohó lázunkban, kérész-agyvelőnkkel
A napvilágon nem is álmodunk.
Ez erdő itt előttünk meg se rezzen;
De érezz át egy ezredévet
Egyetlen pillanatban, — s láss belőle
Tizezret: — hát e rengeteg buján
Sarjad föl, bomlik és fonódik össze,
Reszket, remeg, csókot vált, nő, terem,
Lélezkzik, s él szemed láttára, folyvást.
Levélle pattan minden kő-rügye
És kivirágzik, új hajtást fakaszt,
Gyümölcsse hull, avarja mállik,
Új sarja nő, s a tompán hulló cseppek
Délóvi záporban szakadva hullanak
Az elvetett kicsiny kristály-csirákra.
Oh nem halál ez és nem éjszaka,
Csak lassu élet, s mély, titkos, nagy árnyék,
Mely árnya tán csak egy szelid mosolynak.

Sötét nagy árnyunk fönn a sziklalon,
Nézd, ott hogy ing-leng, olyan feketén,
Mint gyászhajón a bakacsín-vitorla,
Pedig mosolygó arcunk árnya csak.
Egy gyöngyvirágszál megdermesztené
A legbátrabb szívet, ha hosszú árnya
A gyertyánk lángjától felé suhanna,
S minden pelyhével egy-egy brontosaurus
Rémképét vetné e békés falakra.
Szeretnék egyszer így remegni, félni
És tudnék is, — talán ha ember-árnyat
Sejthetnék ott a kő-fák lombja közt . . .
Nézd ezt a sziklát, mily csodálatos!
A Koh-i-noorok millióiival
Ugy csillog-villog, tündöklök, ragyog,
Mint egy megdermedt gyémánt-zuhag.
Ha ez valóban gyémánt volna mind,
A rémülettől most megfagyna vérem.
Minden szurdokban embert sejtének,
Husángos öklöt, baltát, puskacsót,
Tört, hurkot, sóvár, vérszomjas szemet,
Mely égő gyűlölettel rám tapad,
Mert én is elvihetnék kivüle
Egy mákszemnyit e gyémánt-áradatból.
Mi volna itt, ha ez a zuhatag
Gyémántosan tajtékzanék elénk?
Bokáig állnánk vérben, tetemekben,
S e roppant csontház hörgő jajszavakkal
Feszítené mértföldes sziklaltóját.
Hol volna akkor itt e mély, magasztos,
Fölséges csönd? . . . Ki tudná elcsitítani
A féluton levert sovárok átkát,
A kapzsis jáját és a kijátszottak
Dühödten síró üvöltéseit,
Kik országot, hirt, királynő-erényt
Szerettek volna vásárolni mind

Egy csillogó, öklömnyi véres köért?
Hol volna akkor itt e mély, magasztos,
Fölséges csönd?

Most itt jár körülünk.
Fölöttünk leng, s lágy fátyolába burkol.
Mélységes csönd, de csönd, nem némaság!
A hulló csöppek tompa csobbanása
Minden kő-húron halkán átremeg
És mélyszavú gordonkaóriások
Búgó sohajja hallik, hangtalan.

Hogy nő, dagad e fölséges zene
És mégis csönd, mélységes csönd marad!

Nézd, ott a boltos szikla-mennyezetről
Mily méltósággal csüng alá fejünkre
Az óriási kő-sípok sora,
Mint épülő fölséges orgona.
Egykor betölti majd e csarnokot
És zengeni fog, — ha átsohajlik rajta
A hűlő Föld végső lehellete,
A dermesztő, páratlan, jéghideg,
Mely minden sípot végig megrepszet.
Micsoda fúgát zeng el akkor itt
A kupolák dübörgő rianása,
A sziklabordák szerteroppanása,
A kő-inak hasadva pattanása,
A recsegő bolt harsogó zaja,
A megrepedt kősípok jajszava!
Micsoda fúga zeng föl akkor itt,
Ha odafönn, a fényes napvilágon
Mindennek vége, s minden néma már!
Micsoda fúga zeng föl akkor itt,
Ha megszakad e mély, magasztos,
Fölséges csönd!

Most itt leng körülünk.
Száz roppant öblű nyelvetlen harang
Torkából árad tompán, feketén
És végigömlök, semmit sem értő,
Siket, tudatlan lelkeinken.
Valami nálunk több van idele . . .
Egy súlyos szó, mely nem betűkből áll,
Egy súlyos kéz, mely test nélkül való,
Egy néma könny, a melynek sava nincs,
Egy néma himnusz, mely mit sem dicsér,
Egy nagy titok, mely maga az igazság,
S egy nagy igazság, mely örök titok.

Ugy érzem, hogy velünk van most az Isten.
Oltsd el a fáklyát . . . Húnyd le a szemed,
Hogy jobban láss.

Én már lehúnytam.
Imádkozunk! . . .

Ha tudnék! Nem tudok!!
Minden szó durva és tisztátalan,
Csak ez a mély, borús csönd az imádság.
Imádkozzuk el ezt a csöndet . . .

Amen.

Budapest, 1911. október 2—4.

Harsányi Kálmán.

MINDENNEMŰ ELEMISKOLAI NYOMTAT-

- * VÁNYOK ÉS TANSZEREK KAP-
- * HATÓK A PÁZMÁNY-SAJTÓ
- * KÖNYVNYOMDÁBAN SZATMÁR-
- * NÉMETIBEN, ISKOLAKÖZ 3. SZ.

Sajtóvasárnap.

Egyházmegyénkben az országszerte szokásos október 2. vasárnapjától eltérően október harmadik vasárnapján lesz a sajtóvasárnap.

A katolikus sajtó napja ez. Reánk nézve különösebben fontos, mert az egyházmegyei kath. sajtó napja is. A templomokban e célra fognak gyűjteni adományokat. Ezen a napon szeretnők a hívek lelkébe vénsni azt az ezerszer hangoztatott igazságot, hogy szükség, égetően szükség van a jó, erős, hatalmas, modern kath. sajtóra. Hogy ez létföltételünk, életkérdésünk!

A mi sajtónk még nem ilyen, de egyedül csak tőlünk függ, hogy a mi sajtónk is elérje kiválóság tekintetében a legfőbb fokot. Rajtunk áll, hogy sajtónkat erőssé, nagygyá, hatalmassá tegyük.

Ezekre a tettekre, áldozatokra szeretnők buzdítani, készíteni katolikusainkat. Elérkezett már a tettek végső ideje. Saját magunkról van szó, a mi érdekeinkről; ezekért tenni, áldozatot hozni erkölcsi kötelességünk. Most itt az alkalom, hogy a fásult lethargiát fölváltsa a tettek katolicizmusa. Az ország többi része már évek óta áldoz e célra; mi csak egyszer tettük ezt eddig. Az idén pedig a mi egyházmegyei sajtóalapunkról is van szó.

De nem akarunk most nem bizni. Inkább remélni szeretnők, hogy a mostani sajtóvasárnapal szűbb napok virradnak az országos és az egyházmegyei kath. sajtóra. Hogy ez a sajtó nem lesz többé társadalmunk mostohagyermeké. Hogy sereggestül vetik ki házukból az ellenség lapjait és sereggestül jelentkeznek a katolikus újságok előfizetőinek.

Reméljük, hogy végre valahára öntudatára ébred a magyar katolicizmus és lelkes tettekkel fogja teljesíteni kötelességét.

Reméljük, hogy ezen a sajtóvasárnapon mindenki tőle telhetően adakozni fog a sajtó javára; mindenki teljes erejéből, szívvel-lelkekkel munkálkodni fog azon, hogy a kath. sajtót erőben, nagyságban mihamarabb méltóvá tegyük azokhoz a szent, nagy, fönséges eszmékhez, a melyeknek szolgálatába állt, a melyekért rendíthetetlen kitartással küzd.

Esperesi kinevezések. A püspök dr. szentgyörgyi Jordán Károly szaniszlói apát-plebánost a nagykarolyi, Tahy Ábrahám szentszéki tanácsos, ungvári plebánost a felső-ungi kerület esperesévé nevezte ki.

Lelkeszi kinevezések. Kuliffay Mihály a szakaszi plebánia ideiglenes lelkésze ezen állásától felmentetvén, a püspök kegyuri bemutatás alapján Körösi Károly osászlóci ideigl. lelkészt nevezte ki Szakasza lelkésznek, Császlócra pedig Szentmihályi Lajos papi lelkészt, míg a papi plebánia ideigl. vezetésével Csechiczky József apát, nyug. plebánost bizta meg.

Áthelyezett segédlelkészek. Patay István Felsőbányáról Fehérgyarmatra, Diczig Béla Fehérgyarmatról Felsőbányára helyezett át segédlelkésznek.

A főpásztor köszönete. A huszti kerületben tartott bérmálás alkalmával úgy Máramaros vármegye alispánja, mint a többi közigazgatási tisztviselők kiváló figyelemben és támogatásban részesítették az apostoli utját végző püspököt, kit a rendkívüli előzékenység valósággal meglepett és igen kellemesen érintett. A főpásztor most Szabó Sándor alispánhoz intézett megleghangu levélben mondott köszönetet a tapasztalt sok jószágért és szivességért.

Miért előnyös a FÖGEL-féle **Mert** pörkölt kávé használata?

nem füstöli lakását;
nem vesződik a pörköléssel;
minden perczen friss pör-
kölést vehet.

Mindamellott 25%-ot megtakarít-
hatnak mindazon vevők, kik pör-
költ kvét vesznek mert annyi
bepörköldik a h sz pörkölésnél.

Kérem próbavételét, melyből meggyőződhet.

Hetven fillér a miniszternek. Egy nagyváradi lap híradása szerint Hazai Samu honvédelmi miniszter a minap Bélfenyék községből egy pénzesutalványt kapott 70, mondott hetven fillérről. A miniszter eleinte csodálkozott a furcsa pénzküldeményen, de csakhamar megfejtették a rejtélyt az utalvány szelvényére írott következő sorok:

Nemrégén átvonult községünkön egy gyakorlatozó ezred. Előfogatra volt szükségük és szó nélkül elvitték kocsimat, két lovamat. Szó, ami szó, visszahozták a kocsit is, a lovakat is, de csak tizenegy óra múlva. Hogy pedig azt ne mondhasam, hogy ingyen vették igénybe kocsimat: kamptam érte hetven fillért. Ezt az összeget tisztelettel megküldöm Kegyelmes Uramnak azzal, hogy ingyen szívesen adom át, ha már muszáj, kocsimat a haza szolgálatába, de 11 órára 70 filléért nem. Az itt küldött összeget kegyeskedjék bármilyen hazafias, esetleg katonai célra fordítani.

Alázatos tisztelettel
Bokor Albert.

Tudunkkal katonák vidéki gyakorlatozásaik közben a lakosság másnemű „önkéntes” szolgálatait is hasonló gavallériával szokták honorálni. Mindenesetre stilszerű vizsgája ez azon tekintélyes milliósokkáknak, amiket az adófizető közönség évenként a hadseregére költ. De mi lenne, ha egyszer a jámbor adózó polgár venné gyakorlatba katonáknak ezt a gavallériáját?

A kath. legényegylet szüreti mulatsága ez évben is nagy közönséget vonzott a Kossuth-kerti kioszkba. A eszözök és eszözlányok festői csoportban, lámpionos menetben, czigányzene kísérettel vonultak fel este 7 órakor a Rákóczi és Atilla utcán keresztül a Kossuth-kertbe. A mulatság a eszözök és eszözlányok felvonulásával, a hegyi törvények kihirdetésével és szüreti nóták dalolásával vette kezdetét, majd tánc és szözlöpás következett, mely igen sok derűs percet szerzett a közönségnek. A jókedvű, vidám mulatság meghozta a rendezők heteken át tartó fáradságának jutalmát. Az egyesületnek belépőjegyekből, felülfizetésekből, legymegváltásokból, szözlöpásból, és egy ajándékba kapott, gyönyörű virágcsokor kisorsolásából 430 korona bevétel volt. Leszámítva a közel 300 korona kiadást a mulatság mintegy 150 koronát jövedelmezett az egyesületnek.

Október 6. A papnövendékek sz. Alajos-Társulata szép ünnepély keretében emlékezett meg a 13 hős aradi vértanúról. A hazaszeretet sz. tüzeinek fel-fel csillamló fényénél láttuk a 13 hős nemes alakját, haláltmegvető bátorságát s a gigászi harcot, melynek utolsó felvonása a gyászos emlékü okt. 6. A régi tradíciókhoz híven ünnepelték meg az idei 62. évfordulót: gyászos érzelmekkel, de fenkölt lélekkel s azzal az erős reménnyel, hogy jönnie kell már annak a sokat emlegetett jobb kornak édes hazánkra. A szépen sikerült ünnepélynek, melyen az előljáróság is megjelent, műsorát itt közöljük: 1., Hymnus énekelték a papnövendékek 2., Megnyitó beszéd: mondta M. Csonth J. IV. é. h. h. elnök 3., Apotheosis: szavalta Lőrincz L. VIII. o. t. pn. 4., Részlet Kühmstedt oratoriumából: előadta az énekkar. 5., Ünnepi beszéd: mondta Gyulay M. III. é. h. h. 6., „Kinek első sz. királyunk” régi hazafias ének: előadta az énekkar. 7., Felolvasás: tartotta Merlák F. IV. é. h. h. 8. Záróbeszéd: mondotta Deák J. IV. é. h. h. főjegyző. 9., Szózat: énekelték a papnövendékek. — A többi intézet közül sikerült, kegyeletes ünnepségeket ülték meg a szomorú évfordulót: a kir. kath. és ref. főgimnázium, valamint a kir. kath. tanítóképző lelkes ifjusága.

Adomány. özv. báró Vécsey Józsefné 50 koronát adományozott a helybeli kath. legényegyletnek. — Szabó István praetulus-kanonok az Irsik árvaháznak a villamos

világítás berendezési költségeire 1020 koronát adományozott. — Benkő József apátkanonok az ungvári Gizella-ház kálváriai szözlőjében épült és a bennlakó növendékek üdülésére szolgáló nyaraló költségeire ezer koronát adományozott.

Áthelyezett főszolgabíróság. Az avasi-járás főszolgabírói hivatala, mely eddig Avasfelfaluban székelt, Avasujvárosba helyeztetett át.

Gyilkolt az alkohol. Vasárnap éjjel a Teleky-utca. 24. szám alatt lévő Kain-féle kiskoreszmában mulatott Magyar Ferenc kőműves. Vele mulatott Borz János kocsis és Pap Gábor vasuti munkás is. A mulatságból összeszólalkozás, majd verekedés lett, aminek az lett a következménye, hogy Magyar a koreszmából kifelé jövet Borz egy hosszú pengéjű késsel megszúrta. A szúrás Magyarat a vékonyán érte és életveszélyes sebesülést okozott rajta. Magyarat a mentők életveszélyes sérüléseivel a kórházba szállították, ahol most élet-halál között fekszik. A esendőrség az eljárást megindította Borz ellen, aki azzal védekezik, hogy tettét öntudatlan, részeg állapotban követte el.

Eljegyzés. Demjén Emil, takarékpénztári tisztviselő eljegyezte dr. Vajay Imre orvos leányát, Etuskát.

Kinevezés. Csaba Adorján főispán a szatmári 149. sz. polgári loavatató bizottságba Haraszy Bélát becslové, Kovács Bálint állatorvost polgári állatorvosá kinevezte.

Üzlet-eladás. Szatmár egyik legrégebbi fűszerüzlete, a több mint félszázad óta fennálló Wallon-féle bolt gazdát cserélt. Az üzletet még néhai Wallon Henrik alapította, kinek halála után fia „Wallon H. fia” cég alatt vezette tovább. Az üzletet Antal László dr. vette meg egy most alakuló részvénytársaság számára.

Hivatalos órák a vármegyénél. Ez év okt. 1-től 1912. ápr. 1-ig a vármegyénél a hivatalos órák 8—2-ig tarttatnak. A délutáni ügykezelés lebonyolítása végett a délutáni órákban 3—5-ig egy tisztviselő teljesít a hivatalban szolgálatot.

Halálozások. Lengyel Miksa a vasuti vendéglő bérlője, agyvérömlés következtében meghalt. — Kerekes Dániel kárpitosmester Irénke nevű leánya hosszas betegeskedés után 20 éves korában meghalt. — Csüdör Ferenc Nagybánya város pénztárnoka 53 éves korában hirtelen meghalt.

A kiállítás kitüntetései. *Allami ezüstérem:* Markos György kocsigyártó, Vadnay György, Uray Endre, Vadnay Zsigmond kocsigyártók, Szücs Kálmán asztalos, Székely testvérek szijgyártók, Glózer János cipész, Magyar Szaru- és Csontáru gyár, Első Máramarosi Botgyár, Peltzer Károly Visóoroszi, Révész Ferenc Nagytopolya.

Allami bronzérem: Benyó Andor kocsigyártó, Bartha György szijgyártó, Kerekes István szijgyártó, Kovács István szijgyártó Nagybánya, Erdei István gubás, Fodor József kaptafás, Simon István szappanos, *Sehmidt Antal olajgyáros* Vállaj, Szücs József kádár, Debreczeni vas- és fémbutorgyár, Szatmári asztalosok butorszövetkezte, Dalström Géza kutmester, Hájttajer Pál vegytisztító-festő, Lukácsovits István képfestő és ruhatisztító, Magyarbikali háziipari szövetkezet, Önálló gazdasági népiskola Nagykároly, Hercz Emma Budapest, Allami nagybányai gazdasági népiskola, Tatay Bertalan és társa kosárfonoda Szatmár.

A Debreczeni Kereskedelmi- és Iparkamara ezüstérme: Braun Menyhért cipész, Baresai Erzsébet nőikalapos, dr. Engländer Edéné női kalapos, Májor Jenni női kalapos Kesztenbaum Mariska női kalapos, Első magyar Mekanikai hálógyár, Csuzner János Nagybecskerek, Fetser János szürszabó Nagykároly, Inglik József férfiszabó, Morán János asztalos, Lénárd Károly asztalos, Papp László cipész Nagykároly, Radoszta

Testvérek műlakatos Mátészalka, Háziipari tanfolyam Csenger.

Országos Iparegyesületi ezüstérem: Görömbey János szücs, Hirschfeld Armin hálókötőgyár Debreczen.

Országos Iparegyesületi bronzérem: Barha Károly magyar férfiszabó, Dobi Antal férfiszabó Mátészalka, Kassay Károly szücs.

Egyesületi ezüstérem: Basa János eszmadia, Bakos és Papp lakatos, Edermann Abraham kocsikenőcsőgyár, Fűzeséri Zoltán asztalos Mátészalka, Fehér Juliska fehérneművarrónő, Tóth Kálmán paplanos, Hölzel Albin szobrász, Nagy Károly asztalos, Neumann Béla faégető Vadászterdő, Papp Zsigmond férfiszabó, Rosenberg Sámuel bádogos, Schultheis Konrad pipaszár esztergályos, Szentiványi Sándor lakatos Nagybánya, Takács Károly kádár Nagybánya, Háziipar fejlesztés, Szatmári Géza kárpitos, Jenkowszky Agoston gr. kath. esperes Szaladó, Magyar háziipar fejlesztő vállalat Déva, Önálló gazd. népiskola Krasznabéltek, Nagybányai veresvízi m. kir. állami elemi népiskola, Fakivitel r.-t., Kósa Bertalan, Salamon M. és Bernát fakitermelők, Veszelyovszky Testvérek betonmunka, Haas és Somogyi, Gál és Klein, Tóth Ferenc Budapest egy aranyérem.

Egyesületi bronzérem: Braun Mór kézműves, Barth József tájékpipa metsző, Bakos György tanonc, Csapó Lajos szabó, Dési Gyula cipész, Erdős János asztalos, Fülöp Lajos czukrász, Ferenczy Gyula szabó, Gárdos Ferenc könyvkötő, Gyarmati Sándor kerégyártó, Hertz Sándor kötszerész, Jakabffy János cipész Budapest, Joó Sándor vegytisztító, Kállay Ferenc eszmadiaségéd, Klein Lipót szesz- és élesztőgyár Szinóváralja, Keresztes Sándor kalapos, Kazmér Lajos eszmadia, Klein Ferenc gőzműsoda, Nagy Bálint kocsigyártó-segéd, Orosz János szijgyártó Nagykároly, Puskás József eszmadia, Puskás Károly eszmadia, Sáfrány Lajos eszmadia, Márcsisek Ferenc kádarsegéd, Tóth Bálint szijgyártó Mátészalka, Tatay Miklós cipész, Weisz Mór és társa szabó Mátészalka, Valek és Rajz cipész, Weisz Mór aranyműves, Csepey Jenő kocsigyártó-segéd, Szász József kárpitos, Herczka, Halász és Berger butorgyárosok Budapest.

Diszoklevél: Debreczeni patkógyár, Magyar Eternit művek, Harácsék Vilmos utóda Nagybánya, Bóni gyártelep Nyirbátor, Grünbaum Ede Ujpest, M. kir. vasgyári hivatal, Gál János gépész répvágó, elismerő oklevél, Zámبال Antal fakut készítő elismerő oklevél, Pásztori Arkád, Szatmárnémeti képző- és iparművészeti tanfolyam, Nagybányai jótékony nőegylet.

Köszönő oklevél: Gronich Nándor Budapest, Burger Frigyes Kolozsvár, Valuka Antal Nagykároly, Zemplény Árpád Budapest, Agó Géza, Almási Gusztáv, Borovszky Károly Budapest, Braun József, Barna Mór, Estók Károly Nyiregyháza, Holló Sándor, Koren Viktor Sárköz, Kis János Nagysomkut, Kun Ignác Mátészalka, B. Nagy Rudolf Budapest, Pázmány-sajtó, Ragyóczi Sándor Rubin Kornél Nagyszőlős, Vecsernyés Testvérek Szeged.

A jövő esztendő. Az 1912. esztendő 366 nappól fog állani, vagyis szökő-év lesz. Az újév hétfőn kezdődik és kedden végződik. A farsang hat hétig tart, azaz febr. 20-ig. Husvét ápr. 7-én, pünkösd május 26-án lesz. Az ünnepek közül szept. 8. és decz. 8. vasárnapra esik. Április 1-én hold-, ápr. 17-én napfogyatkozás lesz, mindkettő látható nálunk is. A jóslat szerint nagy gyümölcstermes várható. Karácsony szerdára és csütörtökre esik.

Szép írásu fiatalember, kereskedelmi szaktanfolyamot végzett, könyvelésben és üzleti levelezésben több havi gyakorlattal bír, az esti órákban bárminő irodai munka elvégzésére vállalkozik. Czime a kiadóhivatalban.

Kávét

legjobbat és
legolcsóbban
beszerezhetünk

Benkő Sándor

kávékereskedőnél Szatmár, Kazinczi-utca 16.
„MOKKA” keverék czégem különlegessége.
1 kg. 4.40 korona. Villany erővel pörköltve.

Kulturregyesületi közgyűlés. A „Bereg megyei Magyar Közművelődési Egyesület” XVIII. rendes közgyűlését esütörtökön tartotta meg Váriban a tagoknak élénk érdeklődése mellett. Az évi jelentés szerint Beregkismáson szept. hó elsején Sztuhán Paula ovónő vezetésével egyleti ovóda nyílt s Polenán hasonló ovóda felállítását végeztetett tervbe; a szervezéssel az egyesület igazgatója bizatik meg. Az ifjúsági egyesületek szervezése körül kiváló érdemeket szerzett tanítók jutalmazására az egyesület ez idén 1200 koronát fordít. A vármegye területén ez idő szerint 40 ifjúsági egyesület működik; a vezetők közül ez idén jutalomra érdemes működést fejtettek ki: Vadnay Imre és Szalay Hedvig (Badaló), Czimbolincez Miklós (Beregkövesd), Czeglédy Lajos (Boród), Gönczy Bertalan (Bótrágy), Tariska Ferenc (Bulcsu), Dobos János (Hársfalva), Gerzánics János (Szászóka), Tóth János (Galambos), Katrics Vilmos (Ilonca), Gacsályi László (Beregárdó), Kiss Endre (Hete), és Czápáry Endre (Nagylucska), akik egyenként elismerő oklevelet és 100—100 kor. jutalmat kapnak. A közgyűlésen Kőrössi Sándor ref. lelkész „Vári multjáról és jelenéről, tekintettel kulturális fejlődésére” címen olvasott föl. A jövő évi költségvetés egyébként 9748 kor. 50 fill. bevétellel és 8995 kor. kiadással alapított meg. Az egyesület készpénz vagyona 19351 kor. 66 fill. forgótőkéje 3856 kor. 91 fill. Közgyűlés után 100 terítékű közebéd volt.

Elhalt erdőtanácsos. Tomcsányi Gusztáv kir. erdőtanácsos Máramarosszigeten e hó 2-án szélhűtés következtében hirtelen elhalt. Temetése e hó 4-én délután volt. A püspök megbízásából a temetést Szabó István praelátus-kanonok végezte. Tomcsányi igen jó katolikus férfi volt, aki az egyházi ügyek felkarolása által sok érdemet szerzett.

Katolikus népszövetség ezidei népgyűlésének elnökségét megyés püspökünknek ajánlotta fel, aki azt a legnagyobb készséggel elfogadta, azon meggyőződéstől áthatva, hogy a népszövetség a ker. kultúra terjesztésének és védelmének egyik legidősebb, leghatásosabb és legéletrevalóbb tényezője. A katolikus nagygyűlés Budapesten nov. 12—14. napjain tartatik meg.

Tűz. Szatmársadány község g. kath. lakosai e nyáron egy szép templomot építettek, amely már annyira készen volt, hogy a bádognak alig egy napi munkája lett volna még a torony befedésénél. A múlt vasárnap éjjel 12 órakor azonban az új torony teljesen leégett. A községben levő mestereknek köszönhető, hogy az egész község a tűz martalékává nem lett.

Új ipartelepek. Érendrédén Szintay Kálmán földbirtokos gőzmalom, Mezőteremen Konec Jakab és társa téglagyárat építenek.

A talabor-nagyági vizerőmű. Már többször hirt adtuk V. Pap Simon főszolgabíró nagyszabású tervezetéről, a mely 18.000 lóerőt állítana elő mesterséges vizes útján. Pap Simon maga most tárgyal egyrészt az államvasutakkal, másrészt pénzügyi körökkel. Az államvasutaknak ugyanis azt az ajánlatot teszi, hogy ez a vállalat kész a MÁV összes vonalait 1) Nagykárolytól Kőrösmezőig, 2) Csaptól Volóciig, 3) Csaptól Királyházig villamos erővel vontatni. Szakemberek kiszámították, hogy a MÁV a mai szénárak mellett is egymillió koronát takarítana meg ezzel a villamos vontatással.

Áthelyezések. A debreczeni Üzletvezetőség Tárnok Bélát, a huszti állomás főnökét Tokajba, Zeffler István rahói állomásfőnököt Husztra, Mihalics Pál tokaji államvasuti főnököt hasonló minőségben Munkácsra helyezte át.

Kitüntetés. A király Ő felsége Debreczeni István Nagykároly polgármestere részére a város fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül a kir. tanácsosi címet adományozta.

Eltűnt lelkész. Lukács László lafalusi g. k. lelkész fia Epaminondas eltűnt. 3 év előtt kiment Amerikába, ott román hitközséget szervezett, majd egy „Romanul,” nevű bankot alapított, tavaly alapított egy „Aurora” nevű pénzintézetet is. Most eltűnt a lelkész és hívei nem tudják, hová lett az ő vezéruk?

Kath. népszövetség Ugoosában. Ugoosa területén a magyarkomjati esperesi kerületben megalakult a kath. népszövetség, Magyarkomjaton 70 taggal, Alsósáradon 47 taggal; Felsőszáradon 40 taggal és Rakaszon szintén 40 taggal.

Kamarai alelnök. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Debreczeni Lajos husáru nagyiparosnak a debreceni kerületi keresk. és iparkamara alelnöküül való megválasztását jóváhagyta és megerősítette.

A nagybányai járvány. Nagybányán a ragály oly erősen terjed, hogy már járvánnyá fejlődött. Minden héten mintegy 14 új megbetegedés történik és 2—3 haláleset, sőt több is, mivel bélhurut, tüdőgyulladás, veselob stb. címén könnyvetnek el azok, akiknél az alapbaj tulajdonképpen a vörheny volt. E héten is 14 újabb megbetegedés fordult elő. A város lakossága az alispán útján erőlyesen járványorvos és kormánybiztos kiküldetését követeli.

Kinevezés. A király dr. Oláh Istvánt, a kassai itélő tábla elnöki titkárát az itélőtáblabírói cím és jelleg egyidejű adományozása mellett a mukácsi járásbírószághoz vezetőbíróvá nevezte ki Steller Árpád nyugalmomba vonult vezető bíró helyébe.

Házasságok. Hostsuk Gabykának, Hostsuk János ügyvéd leányának örök hűséget esküdött Gottpreis Ferenc nagybányai m. kir. bányabiztos Máramarosszigeten. — Kisded Sándor nagykárolyi kereskedő egybekelt Griszháber Annával. — Dr. Kiss Arthur debreczeni máv. fogalmazó Polchy Margitkának örök hűséget esküdött Beregszászon.

Halálozások. Özv. Gorka Mihályné 96 éves korában Ungvárt elhunyt. — Szabó Albert kir. tanácsos, beregszászi pü. igazgató Irénke leánya, Szabó Elemér beregvármegyei árvaszéki ülnök felesége elhunyt Beregszászon.

Eljegyzések. Katona Géza szatmári kir. törvényszéki jegyző eljegyezte Lakatos Margit vicei állami elemi iskolai tanítónőt. Hrehuss Béla munkácsi honvéd főhadnagy, Hrehuss Gyula takarékpénztári igazgató fia eljegyezte Bárdossy Olgát Székesfehérváron. Görögh József munkácsi államvasuti mérnök házasságra lépett Hrabár Margitkával, Hrabár László esperes leányával Szolyvahársfalván.

99% pótdadó Nagykárolyban. Nagykároly város múlt héten tartott közgyűlése megállapította a jövő évi költségvetést 368. 168 kor. 56 fill. szükséglettel, 169.874 kor. 57 fill. fedezendő és 189. 294 kor. 99 fill. fedezetlen, 99%-os községi pótdadó kivetésével fedezett hiánnyal.

Figyelem! Aki szép és elegáns ruhát akar a legdivatosabb szabás szerint, az forduljon teljes bizalommal **Miskolczy Pál uri divat-szabóhoz, Deák-tér 6.,** ki a legjutányosabb árban készíti: **téli kabátot, angol raglánt, felöltőt öltönyt és szalonöltönyt, ugyszintén papi és egyenruhát.**

x Jó irással x

rendelkező fiatal ember megfelelő iskolai képzettséggel gyakornoknak felvétetik az Adria Biztosító Társulat helybeli főügynökségénél.

Ha ingatlantakar venni, vagy eladni, jelzálog-kölcsönt keres, mielőtt bármiféle gazdasági cikket beszerezne, vagy a gazdasági élet bármely ágába vágó szükséglete van, — **forduljon bizalommal Poszvék Nándor gazd. szakirodájához Szatmár, Kazinczy-u. 7. sz.**

Aki szép és olosó ajándékot óhajt vásárolni, az menjen el a színházzal szemben levő óra és ékszer üzletbe, mert ott találja a legdusabb választékokat valódi arany és ezüst ékszerekben, ugyszintén valódi ezüst és kínai ezüst dísz tárgyak, mindennemű zseb- és faló órákban. Tisztelettel özv. KEPES DÁVIDNÉ Szatmár, a színházzal szemben.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy **szobafestő, czégitró és mázoló műhelyemet** Eötvös-utca 2. szám alól **Werbőczy-utca 10-ik szám alá,** a kath. legényegylet mellé helyeztem át. A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel **Nádas György festő.**

AMERIKAI ÁRUHÁZ

AMERIKAI

ÁRUHÁZ

Eötvös-u. 2. (Heinrich-palota) a Koronával szemben.

Férfi gallér 5 rétü minden fazonban drb	12 kr
Dupla " 5 " " " " " " "	18 " "
Sefir kézelő I—I párja " " " " " " "	23 " "
6 pár férfiharisnya " " " " " " " "	15 " "
" " " " " " " " " " " " " " " " " "	75 kr., 1 pár
" " " " " " " " " " " " " " " " " "	15 " "
" " " " " " " " " " " " " " " " " "	25 " "
Férfi vasalt ing fehér " " " " " " " "	90 " "
" " " " " " " " " " " " " " " " " "	120 " "
" " " " " " " " " " " " " " " " " "	55 " "
" " " " " " " " " " " " " " " " " "	95 " "
Selyem magánkötő " " " " " " " " " "	25, 38, 50 s feljebb
" " " " " " " " " " " " " " " " " "	20 " "
1 pár divatos kézelőgomb " " " " " " "	15 " "
1 " " " " " " " " " " " " " " " " " "	48 " "
1 " " " " " " " " " " " " " " " " " "	25 " "
1 " " " " " " " " " " " " " " " " " "	25 " "
1 " " " " " " " " " " " " " " " " " "	28 " "
Bicikli sapkák " " " " " " " " " " "	35 " "
Divatos sétabotok " " " " " " " " " "	40 " "
Gyermek patent harisnyák barna és fekete	
Szám 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
13 15 17 19 21 23 25 27 29 31 kr.	
Creton gyermek kötények " " " " " " "	20 feljebb
Reform vászon női kötények " " " " " "	75 " "
Fél " " " " " " " " " " " " " " " " "	48 " "
Divatos piaci táskák " " " " " " " "	40, 55, 65 " "

ugyszintén női és férfi ernyők, klott atjak, mider leiblik, corsetták, s még sok fel nem sorolható cikkek olcsón kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltnék.

Pályázati hirdetések egyszeri közlésének díja 5 K

Kitüntetett tanító. Juhász József, a szatmári püspöki fiu népiszkola kiváló tanítójának a nevelés és oktatás terén szerzett kiváló érdemeinek elismerésül fizetés jellegével bíró évi 200 korona személyi pótlékot engedélyezett a vallás- és közoktatásügyi miniszter.

Tanítóválasztás. A gilváci kath. iskolásék Veizler János eszlonoki tanító a gilváci róm. kath. iskolához II. tanítónak választotta meg. A választás egyházközségi megerősítést nyert.

A tanítók fizetésrendezése. Az elemi iskolai tanítók anyagi helyzetének rendezése tárgyában a vallás és közoktatásügyi miniszteriumban szept. 27-én tanácskozmányt tartottak Zichy János gróf, vallás- és közoktatásügyi miniszter elnöklésével, a kin kívül Balogh Jenő dr. és Náray-Szabó Sándor államtitkárok is részt vettek a tanácskozmányon s a tanítói testületek képviselőiben is igen

számosan jelentek meg. A tanácskozmányt a vallás- és közoktatásügyi miniszter nyitotta meg, kiemelve azt, hogy a néptanítók megújuló panaszait fizetésük és lakpénzüik rendezésére nézve jogosultnak tartja s máris megállapodott a pénzügyminiszterrel olyképen, hogy félmillió koronát vétetett fel a költségvetésbe a tanítók állandó lakbérsegélyezése címén. Felhívta az érdekkörök megjelent képviselőit véleményeik előterjesztésére s ígérte, hogy a tanácskozás eredményei alapján haladéktalanul el fogja végeztetni a tüzetes számításokat, melyek az óhajtott fizetésjavítást illetőleg a néptanítók anyagi helyzetének rendezése érdekében szükségesek és a pénzügyi eredmények alapján sürgősen megindítja a további tárgyalásokat.

Az Eötvös-alap igazgatótanácsa. A katolikus tanítóság egyetemének nevében, mint a Magyarországi kath. Tanítók Országos Bizottságának képviselője, dr. Giesswein Sándor prelátnak, egyházi elnök veszt részt az igazgatótanácsban, míg a vallás- és közoktatásügyi miniszter öt tagot nevezvén ki a tanácsba, egy ily tagul Ember Károly tanítóképző igazgatót nevezte ki. Így a kath. tanítók érdekeinek most már vannak védelmezői az alap igazgatótanácsában.

A kath. tanítók „Emlékirata“ a fizetésrendezés ügyében. Az Országos Kath. Tanügyi Tanács elnöksége már felterjesztette illetékes helyekre a IV. országos kath. tanítói kongresszus határozatából a fizetésrendezés ügyében készített „Emlékiratot“. A Tanács középponti irodája ezt szétküldi az összes hazai kath. tanítóegyesületeknek is, hogy az általuk meghatározott módon kerületeik képviselőinek pártkülönbség nélkül átnyujtsák, felkérvén őket a tanítók jogos kívánságainak támogatására.

A tanfelügyelőség köréből. Csók Károly Győrvarmegyei kir. tanfelügyelőséghez berendelt állami tanítót, a ki az aviatikával is foglalkozik, a miniszter a szatmári kir. tanfelügyelőséghez helyezte át.

Óvoda-vizsgálat. Október hó 1 én volt Józsefházán az óvoda vizsgálat, a melyen a szülők és érdeklők szép számmal gyűltek össze. — Öröm volt hallgatni a kis gyermekek verselését és énekeiket. Igen jól sikerült a fiu gyermekek katonásdi-játéka, melyre őket Szabó Rózsa óvónő külön tanította. — A jelen voltak nevében az elnök plébános, Horváth György köszönte meg meleg szavakban az óvónő fáradozását, a kinek érdeme a szép eredmény.

Pusztadoboson Schmelez Lajos pápai kamarás, plébános buzgalma és fáradozása folytán kath. ifjúsági egyesület alakult, amelynek alapszabályai felterjesztettek jóváhagyás végett a belügyminiszterhez.

IRODALOM

Legjobb katolikus lapjaink.

JELIGE: Vedd és olvasd!

Alkotmány. Szerkeszti Turi Béla Budapest, VIII., Szenkirályi-u. 28. Előfizetési ára egész évre 28 K. A legnagyobb kath. politikai napilap, a melyet még a hirdett szabadgondolkodó Faber O. is e szóval jellemez: „modern és őszinte lap“.

Uj Lap. Szerkesztőség: Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 4. Hétköznapi szám 2 fillér, vasárnap 4 fillér. Egyetlen krajczáros „elevenül szerkesztett, mozgékony“ napilapunk. (Faber O.)

Élet. A legkitünőbb szépirodalmi és kritikai hetilap gyönyörű illusztrációkkal. Szerkeszti Izsóf Alajos, Budapest, VII., Damjanich-u. 50. Évi előfizetési ára 20 K. Főmunkatárs Prohászka Ottokár.

Katolikus Szemle. A Szent-István-Társulat tagsági közlönye, tudományos, szépirodalmi és kritikai havi folyóirat, a katolikusok „Huszadik Század“-a. Szerkeszti Mihályfi Ákos dr. Előfizetési ára 10 K.

Religio. Tudományos, társadalmi és irodalmi kath. folyóirat, a modern kor magas színvonalán álló, a tudomány minden ágával foglalkozó tekintélyes hetilap 70. évfolyamában. Szerkeszti Dudek János dr. Budapest, IX., Ferencz-körut 27.

Egyházi Közlöny. A katolikus papság eleven, jelentős, kitünően szerkesztett hetilapja. Szerkeszti Gerely József Budapest, VIII., Esterházy u. 15. Előfizetési ára 12 K.

Zászlónk. A középiskolai ifjúság legkedveltebb lapja. Olcsóság és ügyesség tekintetében unikum talán egész Európában. Szerkesztőség Budapest, VII., Damjanich-u. 50. Ára 2 K.

Nagyasszonyunk. A nagyobb leányok rajongásig szeretett lapja, az előbbinek édes testvére. Ára 4 K.

Kis pajtás. A gyermekek bájos kis lapja. Ára 8 K. Vétkezik az a szülő, a ki nem ezeket a lapokat adja gyermekei kezébe.

Csak meg kell ismerni és lehetetlenség meg nem szeretni kath. lapjainkat!

A Magyar Könyvtár októberi füzeteiül megjelentek a híres olasz író, Grazia Deledda egy hosszabb elbeszélése: „Varázs alatt“; Ibsen: Solness építőmester-e Hevesi Sándor fordításában és Schiller „Harangja“ Kozma Andor fordításában. A M. K. egyes számai 30 f-ért kaphatók Budapest, Lampel R. (Wodianer) cégnél Andrassy-ut és minden könyvkereskedésben.

Megint: a hála.

Annak a közmondásbeli ingnek, amelyet csak az vegyen föl, aki a gazdája, csakugyan akadt gazdája.

A zsidó természete miatt minden lében kanál „Szamos“ erősen és sziszegve fájditja a tyukszemét a multkori ártatlan csevegés miatt, a mely szolt vala a háláról. S mivel a dolgok e világon mind nagyon szövevényesek, szolt a csevegés a kiállításról, reklámról, „kiállítási sétákról“ és a kiállításban sétálgatónak ama nemes vonásáról, hogy ő — természetesen hálából — a reklám dobját verő piaci kikiáltóvá vedlett át egyes kiállítási tárgyak előtt.

Nem is hittük, hogy olyan jövedelmező foglalkozási ág a „hálában való utazás“.

De most már tapasztalatból tudjuk. Abban az ingben, amit a „Szamos“ magára vett, azaz — mit is beszélünk! — abban a háláról szóló, sikerült kis csevegésben minden „Szamosi“ célzat és keleti jellegű számítás nélkül megemlítettük a legharsogóbb reklámmal agyonborostyánozott „Luna“ vizet is.

És ime, a forráskezelőség egy hosszú levélben hálálkodik a megemlítésért s a hálának jelül öt üveg vizet megküldését igéri. (Azért irtuk „igéri“, mert csak négy üveget küldött s ha ez a szokás a megrendelővel szemben is fönáll, akkor hiába a mi megköszönt jóakarunk.)

Elálmélkodtunk az ifju víz hálairatán, elámultunk a megkapott négy palaczk üdítő illatán (nem merjük megnevezni, mert akkor ládászámra kapnók az ifju vizet — hálából) s megdöbbenve elgondoltuk: ha mi az ifju víz egy-szeri megemlítésért már öt igért, de csak négy elküldött palaczkkal kaptunk, mennyit kaphatott a „Szamos“. Hisz az akkor fürödhetik e csodás illatu vízben.

És bizonyos is, hogy abban fürdik.

— Érezzük hangjának nemes illatáról.

Nyelvészkedés á la Horváth István.

Egy finnyás (orrát fintorgatva ama városunkban sokfelé elhelyezett vasépületek egyike mellett, a melyen ilyen fölírás diszeleg: „Uraknak — Hölgyeknek“): Csak azt nem értem, hogy a fityfritybe merik ezt a házat „illemhely“-nek nevezni! Talán azért, mert egy illemszabály van a falára írva: „Távózás előtt tessék...“?

A polyhistor: Hova gondol?

A finnyás: Hát akkor miért ez a neve?

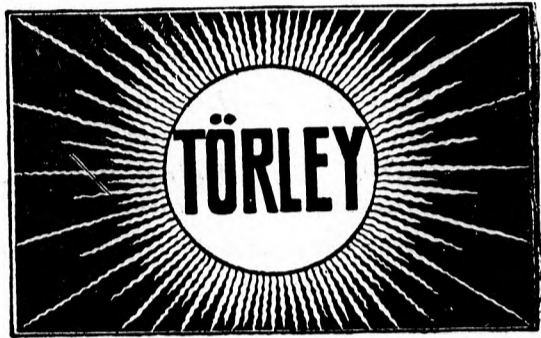
A polyhistor: Vegye elő a „Magyar nyelv szótárát“-t; abban megtalálja?

A finnyás: Szótár? Elég volt, hogy diákoromban verejtékeztem mellette. Mondja hát, ha tudja.

A finnyás: Nos, hát a szótárban ott találja: illan. A mi illan, az illat. Az illat pedig minden jól nevelt emberhez illik. A mi illik, az pedig illem.

A finnyás: Elég, elég! Most már azt is tudom, miért illik azoknak az illemkocsiknak fényes nappal is végigillatozni az utcákat. No, eddig azt hittem, hogy ez az illat csak azokhoz a derék barna legényekhez illik, a kik az illemgödrökkel foglalkoznak. (A csodálkozástól és az illattól elájul.)

Nyomatott a Pázmány-sajtóban Szatmáron, Iskola-köz 3. sz.

Értesítés. Mély tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy hosszú évek gyakorlatára és tapasztalatára támaszkodva kiváló izléssel véges üzletem mindennemű szobafestő és mázó munkát. Miért is a nagyérdemű közönség további becses pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel: **Dáróczy József**, szobafestő, Beresényi-utca 37. szám.

Ahova feljárni is bajos... A sikárlói legmagasabb hegyen termett kitünő sikárlói bor egy félliteres butelia az üzletben idei, 20 tavalyi 30 krajczár. Saját töltésű 4 éves sikárlói pecsenye-bor „Hungária gyongye“ czímen egy butelia 50 krajczár. Házhöz vive sikárlói bor egy félliteres buteliában idei 16, tavalyi 20 krajczár. Pecsenye-bor egy félliteres buteliában 25 kr.

1150—1911. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alólirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a homonnai kir. járásbíróóság 1911. évi Sp. 538—4 sz. végzése következtében dr. Toronszky Elek ügyvéd által képviselt Schwartz Jónás javára 163 K s jár. erejéig 1908. évi február hó 7-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1760 koronára becsült butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szatmárnémeti kir. járásbíróóság 1911. évi V. 284/7 számú végzése folytán eddig összesen 64 korona 70 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Szatmáron, Kinizsi-utca 11. sz. a házban leendő megtartására **1911. évi október hó 20-ik napjának délutáni 1/22 órája** határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozóknak ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szatmáron, 1911. évi október hó 6-ik napján.

Ádám Albert

kir. bírósági végrehajtó.

**AZ ELEMI BIZTOSÍTÓ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

amely 1897-ben előkelő gyárosok, iparosok által alapított,

SZATMÁRON

SZLÁVIKZSIGMOND Durnál

főügynökséget szervezett. A társaság elfogad tűz, mindennemű baleset és szavatossági, valamint betörés, szállítmány és lőbiztosításokat.

ALAPTŐKE 4.000.000 K.

Biztosítéki alapok: 1910. decz. 31-én
17.000.000 korona.

Blatniczky Fános

elsőrangú kályhás-üzlete.

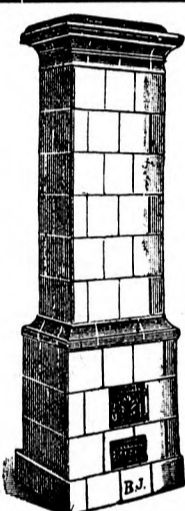
Lakás: Raktár:

Zrinyi-utca 13. Petőfi-utca 3.
(Komáromy-ház) (Népbank-épület)

A legrégebb kályhás-üzlet Szatmáron.

Fennáll 14 év óta.

Szolid áruk.

Pontos kiszolgálás.

Készít a legkényesebb izlésnek is megfelelő mindenemű porcellán és cserépkályhák at, takaréktűzhelyeket kandallókat, fürdőkádakat és falburkolatot. :: Ugyanezekből állandóan nagy raktárt tart.

Csakis elsőrangú kályhás munkásokat alkalmaz és minden munkát a saját vezetése alatt végez úgy helyben, mint a vidéken. —

Régi kályhák új szerkezetre való átalakítását jutányos árért vállalja.

Buhinszky Sándor

köszörüs-mester Szatmár-Németiben,
a rom. kath. püspöki elemi fiúiskola telkén.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy özv. Komán Jánosné évek óta jó hírnévnek örvendő

☘ köszörüs-műhelyét ☘

folyó évi augusztus 1-től átvettem és azt több nagy városban szerzett tudásommal a n. é. közönség megelégedésére óhajtom tovább vezetni.

Műhelyemben borotva, olló, zseb-, konyha- és asztali kések, érvágó, köpülőző gépek, valamint bádigos és szabó ollók köszörülését jutányos árakban vállalom el.

Készítendő munkákért kívánatra házhoz küldök.

A m. t. közönségnek továbbra is szíves pártfogását kérve, tisztelettel

Buhinszky Sándor
köszörüs.

**Száról
szájra**

□ járja, □

hogyan lesz a

SPITZ

BÉLA

**kosztüm
kelme**

ujdonsága.

Kékre festett

kirakat!

Hám János-u. 1. szám.

**Iskolakönyvek,
Imakönyvek,
Folyóiratok,
Disz művek,
Üzleti könyvek,
Könyvtárak,
Albumok**

kötését és aranyozását, ugyszintén rajzok kasirozását, passepartoutok, papírreklámláblák aranyozását, pontos és tartós kivitelben, szolid árak mellett készit

Gárdos Ferencz

könyvkötészete

Szatmár-Németi, Deáktér 7.

Halmi-ház.

A f. évi szatmári kiállításon jó munkáért **BRONZÉREMMEL** kitüntetve.

Legnagyobb nyeremény 600,000 márka.

A nyereményért az állam felelős.

Szerencse - jelentés !!

Meghívás a nyeremény kilátásra,

mit a Hamburg városa által garantirozott nagy sorsjáték rendez, melyben

**9 millió 841.476 márka
okvetlen nyeresre kerül.**

A nyeremények ezen sorsjátéknál a következők: a lehető legnagyobb nyeremény szerencsés esetben 600,000 márka.

nyeremény á	nyeremény á
1 560,000 márka	1 300,000 márka
1 550,000 "	1 200,000 "
1 540,000 "	1 100,000 "
1 530,000 "	1 60,000 "
1 520,000 "	1 50,000 "
1 515,000 "	1 45,000 "
1 510,000 "	1 40,000 "
1 305,000 "	1 30,000 "
1 303,000 "	1 20,000 "
1 302,000 "	1 15,000 "
	1 10,000 "

Az egész sorsjátékban, mely 7 osztályból áll, 100,000 sorsjegy játszik, melyek közül 48,405 nyeremény és 8 nagy jutalom lesz kisorsolva, a mely szám körülbelül az összes sorsjegyek felét képezi és így minden második sorsjegy nyer.

A lehető legnagyobb nyeremény szerencsés esetben, az első osztályban 50,000 márka, mely a hetedikben pedig 600,000 márkára emelkedik.

Egy egész eredeti sorsjegy 6 márka, azaz 7.— K
Egy fél " " 3 " " 3.50 "
Egy negyed " " 1.50 " " 1.75 "

A következő osztályokra való befizetések, valamint a pontos nyereményjegyzék, a hivatalból kiadott és a város czimerével ellátott játéktervezetből tudhatók meg, amelyet kívánatra ingyen és bérmentve előre beküldök.

Mindenki, aki résztvesz a sorsjátékban, a huzás megtörténte után azonnal, minden felszólítás nélkül kap egy hivatalos jegyzéket.

A nyereménypénzeket én fizetem ki és küldöm el a legnagyobb pontossággal és legnagyobb titoktartás mellett.

A közeledő huzás miatt a megbízásokat azonnal vagy legkésőbb **október 27-ig** a legnagyobb bizalommal az alanti címre kell beküldeni:

Samuel Heckscher senr.,
49 bankháza Hamburg 36.

Itt levágandó.

Megrendelő **Samuel Heckscher senr.**
banküzletének, Hamburg 36.

Küldjön nekem { egész sorsj. à 6.— M. (7.— K)
fél " " 3.— M. (3.50 K)
negyed " " 1.50 M. (1.75 K)

Cim
No. 1134.

A pénzt postautalványon küldöm. } A nem
A pénzt utánvételezze. } megfelelő
A pénzt mellékelem. } törlendő.

Makóczy Géza papi és polgári szabó

Szatmár, Eötvös-utca 4/a. sz.

Ajánlja a főt. lelkész urak szives figyelmébe modern szabó-műhelyét, hol is mindennemű reverendák és papi öltönyök a legnagyobb pontossággal, jutányos árak mellett készülnek.

Tisztelettel

Makóczy Géza, papi- és polgári-szabó.

Butor márványok raktáron.

Bel- és külföldi kőfajokból

diszes sirkövek

kaphatók, ugymint:

fekete svéd és sziléziai, szürke és fekete carrarai márványokból a legdiszesebb modern kivitelben, a legjutányosabb árban.

Elvállalok *sírszegélyezéseket, sírfedeleket, kriptákat*, valamint *templom és utszéli kőkeresztek* készítését, továbbá *épületekhez* mindennemű kőfajokból *kőfaragászati* munkákat.

Becses pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Grosz I. Izidor

sírkőgyáros és kőfaragó-vállalkozó

Szatmár, Attila-utca 11.

Butor márványok raktáron.

Ha olesó és jó lisztet akar venni,
Ha friss, jó fűszert akar olesón venni,
Ha tisztánkezelt olesó s jó bort akar
Ha jó festék- és lakkárut (inni, akar használni; úgy keresse fel

Lindenfeld Domokosné

legolesőbb fűszer és vegyesáru üzletét
Szatmáron, Deák-tér 27. sz.,
báró Vécsey-ház. — Telefon 274. sz.
és Árpád-u. 22. Telefon 275. sz.

Bertha Károly műkertész

Szatmár, Deáktér 2. sz.

Minden idényben mindennemű
:: élővirág diszmunkák ::
alkalmi-, menyasszonyi-, koszorú- és mellcsokrok. —
Alkalmi-, ravatal- és sírkoszorúk, sírcsokrok a legizlésesebb kivitelben, jutányos árban pontosan és gyorsan készíttetnek.
Vidéki megrendelések különös gonddal elintéztetnek. Park- s kert-rendezések vállaltatnak.
Sürgőnyezim: Bertha kertész
Szatmár. — Telefon-szám 27.

ALAPITTATOTT 1810.

Ausztria és Magyarország legrégebb egyházi felszerelések és zászló-gyára

Josef Neskudla
OLMÜTZ, (Morvaország.)

Jótállással szállit kitünő minőségben bámúlatos olesó árak mellett:

Egyházi ruhákat, lobogókat, templomi szereket, kizárólag tűzben aranyozott kelyheket, cibóriumokat, monstrantiákat, gyertyatartókat, csillárokat, lámpákat, keresztutakat.

Régi egyházi ruhákat alaposan renovál!

Szegery templomoknak jelentős engedmény. Választékot vásárlási kényszer nélkül küld.

Arjegyzék és költségelőirányzat ingyen.

UJ KÁLYHA RAKTÁR SZATMÁRON!

Van szerenesém a n. é. közönség beces tudomására hozni, miszerint **Batthyány - utca 10. szám alatt** a mai kor igényeinek megfelelő

UJ KÁLYHA RAKTÁRT

nyitottam. Raktáron tartok *elsőrendü cserép- és porcellán-kályhákat, takaréktűzhelyeket, porcellán-fürdőkádakat. Javításokat, átalakításokat* felelősség mellett a legjutányosabb árban, a legrövidebb idő alatt eszközök. Magamat a n. é. közönség beces pártfogásába ajánlva maradok

teljes tisztelettel

HÜBNER LEÓ, kályhás-mester.

UJ KÁLYHA RAKTÁR SZATMÁRON!

Szatmári Polgári Takarékpénztár Részv.-T.

Előnyös feltételek mellett folyósít törlesztéses jelzálogkölosönöket 50—65 évig.
A „Hollandi“ Életbiztosító Társaság Főügynöksége.

ALAPTŐKE 600.000 KORONA.

Előnyös kölcsönöket nyujt:

Váltókra, értékpapírokra és árúkra;
Folyósít jelzálogkölosönöket;
Elvállalja építkezések *financirozását*;

ELFOGAD BETÉTEKET 5% KAMATOZTATÁS MELLETT.

Üzlethelyiség: Hám János-u., Színház mellett.

Pártoljuk a hazai ipart!

KEPES SÁNDOR

Minden magyar ember szent kötelessége a hazai ipar pártolása.

Első Magyar Andesit Sirkőgyárában SZINÉRVÁRALJÁN csakis hazai termékeket dolgoznak fel.

A legkifogástalanabb kivitelben készíti a legkülönbözőbb alaku pyramisokat, obeliszeket, kereszteteket, emléktáblákat, sírfedeleket, mezei kereszteteket, kápolnákat, mauzoleumokat stb.

MODERN BERENDEZÉSŰ GÉPTEREM A CSISZOLÁS RÉSZÉRE.
Fiók-üzlet: **Szatmár, Attila-u. 4.**

ÉRTESÍTÉS!

Gyermekiáttékok, üveg- és porcellán-edények, elegáns sítábotok, háztartási cikkek nagy választékban kaphatók

A SZATMÁRI BAZÁRBAN
SZATMÁR, KAZINCZY-UTCZA.

Legszébb kivitelben
tisztít minden ruhaneműt,
gallért, kézelőt

JOÓ SÁNDOR
gőz és villanyerőre berendezett
mű-ruhafestő
vegyszeri tisztító-intézet.
Szatmár, Várdomb-utca 16.

Fióküzletek Szatmáron:
Attila-utca 4., (Majercsik-féle ház.)
Kazinczy-utca 21., (dr. Wallon-féle ház.)

Valódi francia fűzők!

Csipőszorítók, haskötők, egyentartók legnagyobb választékban és mérték szerint is megrendelhetők

HERCZ SÁNDOR

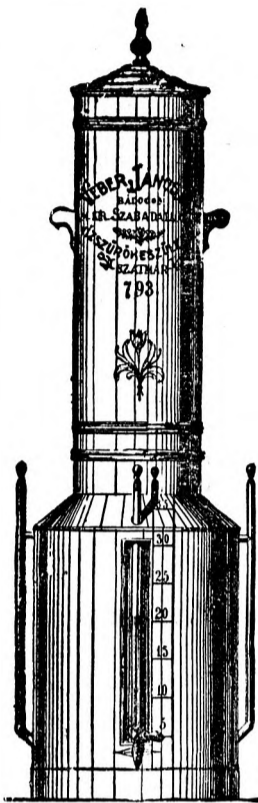
speciális keztyű-, fűző- és műkötszertárában
Szatmár, Deák-tér 3. (városház mellett.)

Keztyűk, fűzők mérték után pontosan készülnek, s tisztítását és javítását elvállalom.

Hibás tükröket

azonnal jelentkezők részére újból foncsoroztat
Győry Károly üvegkereskedése.

Az egészség fenntartására legfontosabb kellék a tiszta bacillusmentes

IVÓVIZ,

mit úgy érünk el, ha a **Weber János-féle szab. és orvosilag kipróbált eredeti vízszűrőkészüléken szűrt vizet használunk.** Országszerte el van terjedve, amit több elismerő levél bizonyít. Óvakodjunk a szűrésre be nem vált és rossz anyagból készült utánzatoktól.

Weber János bádógosmester

Szatmár, Árpád-utca 61. szám.

Hallatlanul olcsó árak!

grammofon, varrógép és kerékpár cikkekben

Groszmann

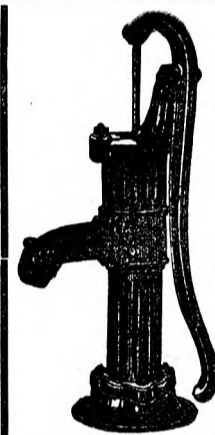
óras-, ékszerész- és műszer-üzletében

Deáktér 12. sz. alatt

(özv. dr. Török Istvánné házában),

amelyről bárki személyesen meggyőződhetik anélkül, hogy valamit is vásároljon. — Lemezeim legjobb gyártmányu és legszebb felvétel. —

Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Dahlström Géza

városi kutmester kútfurási vállalata

Majláth-u. 9.

— Telefon 233. —

Szivattyuk felszerelését elvállalja.

Bartos J. cserépkályha-raktára Szatmár

ISTVÁN-TÉR 11. SZAM.

Készít cserép és porcellán-kályhákat, kandallókat, takaréktűzhelyeket, fürdőkádakat és falburkolatokat hazai és külföldi gyártmányokból, továbbá elvállalom régi kályhák átrakását, javítását és tisztítását a legjutányosabb árak mellett.

Minden munkámért szavatolok.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve teljes tisztelettel

BARTOS J. kályhás-mester.

RÉTAY és BENEDEK

egyházi műipar-intézet, oltár- és szószék-építészete
Budapest, IV. ker., Váci utca 59. szám.

Hazánkban a legnagyobb műfaragó-intézet. Készít: stilszerű oltárt, szószéket, keresztlökutakat, gyónószéket és templompadokat, sekrestyebereendezéseket, képkereteket és az összes berendezési tárgyakat mérsékelt árban. — Szent-szobrokat, oltárképeket, keresztlüti képeket művészi kivitelben és jutányos árakon szállítunk. — Munkafelvétel ezéjából készséggel küldjük ki díjmentesen szakértő megbízottunkat. — Vállalkozunk templomok kifestésére és festett üvegablakokkal való ellátására. — Arjegyzéket, költségvetést és tervezeteket készséggel küldünk.

